

Дрозд В. Є.,
здобувач освітньо-наукового рівня магістр
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»
Науковий керівник: **Мороз Ю. Ю.,**
доктор економічних наук, професор кафедри національної безпеки, публічного
управління та адміністрування
Державний університет «Житомирська політехніка»

ВПЛИВ ЗАРУБІЖНИХ УПРАВЛІНСЬКИХ МОДЕЛЕЙ НА РОЗВИТОК ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

Розвиток державного управління в Україні значною мірою відбувався під впливом провідних зарубіжних управлінських моделей, які стали теоретичною та практичною основою для формування сучасної системи публічної влади. Після здобуття незалежності українська адміністративна система зберігала риси радянської бюрократичної моделі, що зумовлювало надмірну централізацію, слабку інституційну автономію та орієнтацію не на громадянина, а на вертикаль влади. Тому інтеграція зарубіжного досвіду стала ключовою умовою модернізації. На українські реформи найбільше вплинула європейська модель державного управління, заснована на принципах демократичності, відповідальності, верховенства права та відкритості.

Саме стандарти Європейського адміністративного простору визначили зміст реформ державної служби, розвиток децентралізації, антикорупційні механізми та запровадження принципу субсидіарності. Водночас помітним став вплив американської моделі публічного менеджменту, особливо в питаннях електронного урядування, управління за результатами та розвитку системи відкритих даних [1, с. 18].

Окреме значення для України мав підхід «нового публічного менеджменту» (NPM), який акцентує увагу на ефективності, прозорості, конкурентності та орієнтації на потреби громадян. Його елементи стали основою реформ державної служби та процесів цифрової трансформації після 2014 року.

Подальший розвиток українського державного управління демонструє поступовий перехід від традиційної бюрократичної моделі до змішаних підходів, які поєднують європейські регуляторні принципи та елементи управління, орієнтованого на результат. Запровадження електронних сервісів, цифрової

ідентифікації, відкритих реєстрів та систем прозорого бюджетування – це приклади імплементації міжнародних практик, адаптованих до українських умов. Значний вплив справляють також скандинавські моделі публічного управління, зокрема в частині участі громадськості, локальної автономії й високих стандартів адміністративної етики [2].

Окрему роль відіграють міжнародні організації – ЄС, OECD, Світовий банк, ПРООН, які пропонують методології реформ та підтримують їх реалізацію через проєкти технічної допомоги. Варто зазначити, що Україна вже змогла перейняти європейський досвід по держ.управлінню.

Серед ключових змін слід виділити:

1. Запровадження принципу верховенства права. Європейські стандарти сприяли перегляду адміністративних процедур у нашій державі, ухвалення Закону «Про адміністративну процедуру» (2022), що забезпечує прозорість і передбачуваність рішень органів влади.

2. Перехід до професійної моделі державної служби. Рекомендації OECD та SIGMA стали основою реформи держслужби (оновлення HR-процесів, оцінювання результативності, конкурсний добір). Це значно змінило практику управління кадрами, наблизивши її до європейських стандартів.

3. Цифровізація як системний компонент управління. Європейські цифрові практики та підтримка EU4Digital сприяли створенню «Дії», електронних реєстрів, онлайн-послуг і розвитку цифрової ідентифікації. Україна стала одним із лідерів у цифровій трансформації серед країн-сусідів ЄС [3, с. 6].

На мою думку, у перспективі найбільш значним стане поглиблення інституційної інтеграції з ЄС, що поступово перетворить українську систему управління на складову європейського адміністративного простору. У найближчі 5-10 років можливе подальше зміцнення професійної держслужби, розширення цифрових сервісів, повна перебудова управління публічними фінансами та уніфікація регуляторних стандартів. Європейські моделі надалі визначатимуть логіку реформ – від локальної модернізації окремих органів до створення цілісної системи, заснованої на підзвітності, ефективності та прозорості. Саме

вони стануть ключем до стійкості українського врядування та його здатності відповідати викликам післявоєнного відновлення.

Список використаних джерел

1. SIGMA. Ukraine: Monitoring Report 2023. – Paris : OECD Publishing, 2023. – 76 р.

2. Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей до 2025 року : Розпоряд. Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 р. № 167-р. Офіційний вісник України. 2021. № 25. С. 139–141.

3. Карсім А. Ю. Адаптація європейських моделей публічного управління до умов повоєнної України: виклики та перспективи // Публічне управління і політика. – 2025. – № 5(9). – 12 с. –DOI: 10.70651/3041-2498/2025.5.1.0.